

Toolbox-meeting

Asbest



Inleiding

Asbest is een minerale vezel die, al of niet gebonden aan andere materialen, is verwerkt in een scala van producten. Het is bestand tegen hoge temperaturen en het heeft een grote slijtvastheid. Gebonden aan cement vergroot het de sterkte in materialen.

In de bouw zijn toegepast:

- Plaatmaterialen verwerkt in gevels, daken, vloeren, wanden, plafonds, vensterbanken;
- Kanalen voor ventilatie, rookgasafvoer, vuilstort;
- Asbest in gespoten vorm op (onder andere) staalconstructies en plafonds;
- Asbest als bekledingsisolatie om leidingen en verwarmingsketels;
- Hoofdleidingen voor water, gas en riolering;



Asbestvezels worden afhankelijk van hun vorm in 2 groepen verdeeld:

- Spiraalvormig (Serpentijnen), met één soort, namelijk wit asbest (Chrysotiel). Deze soort vormt zo'n 90% van de totale hoeveelheid asbest in Nederland
- Recht van vorm (Amfibolen): met als belangrijkste soorten: bruin asbest (Amosiet) en blauw asbest (Crocidoliet)

Blauw asbest geldt als meest gevaarlijk, gevolgd door bruin asbest. Wit asbest wordt gezien als minst gevaarlijk.

Vanwege de gezondheidsrisico's en de huidige wetgeving moeten al die producten vroeger of later worden verwijderd. Er geldt inmiddels een algeheel verbod op het bewerken, verwerken of in voorraad houden van asbest of asbesthoudende producten.



Risico's

Bij het slopen of verwijderen wordt het asbesthoudende product bijna altijd beschadigd. Indien hierbij asbestvezels vrijkomen kunnen deze zich, via inademen, duurzaam in het lichaam vestigen. Ze kunnen op den duur leiden tot onderstaande (ongeneeslijke) ziekten:

- Asbestose (verbindweefseling in de longen);
- Longkanker;
- Mesothelioom (kanker van het long-, borst-, of buikvlies).

Iedere blootstelling aan asbest houdt risico's in, hoe klein ook de dosis. De periode tussen blootstelling en het mogelijk openbaren van de ziekte kan 10 tot 60 jaar zijn.

Normen en regels

Zoals in de inleiding gezegd, is de kern van asbestwetgeving het verbod op bewerken, verwerken of in voorraad houden van asbest of asbesthoudende producten. Hierop gelden de volgende uitzonderingen:

- Het uitvoeren van laboratoriumonderzoek;
- Onderhoud en reparatie aan asbesthoudend materiaal en het maken van aanboringen in asbesthoudend materiaal;
- Opslag en verwerking van asbesthoudend afval;

- Het slopen van asbest uit gebouwen en objecten (constructies, transportmiddelen, installaties, apparaten, enz.);
- Het in voorraad houden van asbest ten behoeve van doorvoer naar een andere EER-lidstaat;
- Het toepassen van asbesthoudende frictiematerialen, voor zover deze zijn genoemd in het Besluit Asbestvrije frictiematerialen op grond van de Wet Milieugevaarlijke stoffen;
- Het gebruik van asbesthoudende acetyleengascilinders die voor 1 juli 1993 in omloop zijn gebracht.

Deze werkzaamheden zijn weliswaar uitgezonderd van de verbodsbepalingen, maar moeten worden verricht onder een streng arbeidshygiënisch regime. Het uitgangspunt is dat de concentratie asbeststof in de lucht zo laag mogelijk moet worden gehouden. Het gaat dan in eerste instantie om werknemers, maar ook om werkgevers, zelfstandigen en derden.

Blootstellingscriteria

Ten aanzien van blootstellingscriteria zijn er drie begrippen:

- *Actieniveau:*

De grens in vezels/cm³ waarboven maatregelen van zowel technische als organisatorische aard moeten worden getroffen (daaronder voornamelijk technische maatregelen). Indien de blootstelling incidenteel plaatsvindt, geldt de gecumuleerde dosis per drie maanden als uitgangspunt. Een voorbeeld: Iemand wordt vier dagen per maand blootgesteld aan gemiddeld 0,25 vezels/cm³. De gecumuleerde dosis per drie maanden is dan 12 x 0,25 of 3 vezeldagen. Voor Crocidoliet geldt geen actieniveau, maar alleen een grenswaarde.

- *Grenswaarde:*

De grens in vezels/cm³ die niet mag worden overschreden. Wordt deze grens toch overschreden, dan moeten onmiddellijk passende maatregelen worden genomen om de concentratie aan vezels zover mogelijk beneden de grenswaarde te krijgen.

- *Vrijgavegrens:*

De grens die geldt voor de restconcentratie na sanering, waaronder werknemers de ruimte zonder ademhalingsbescherming mogen betreden. Deze bedraagt 1/20 van de grenswaarde. Om meettechnische redenen wordt voor alle asbestsoorten dezelfde vrijgavegrens gehanteerd.



	Crocidoliet	Andere asbestsoorten
Actieniveau		0,1 vezel/cm ³ of 6 vezeldagen/cm ³ in 3 maanden
Grenswaarde	0,1 vezel/cm ³	0,3 vezel/cm ³
Vrijgavegrens (betreden zonder PBM)	0,01 vezel/cm ³	0,01 vezel/cm ³

Hoe te handelen

Indien u denkt dat er sprake is van asbest, dan dient dit zo spoedig mogelijk te worden doorgegeven aan uw direct leidinggevende. Deze is er vervolgens verantwoordelijk voor om de centrale KAM-zorg afdeling op de hoogte te brengen van de mogelijke constatering. De KAM-zorg afdeling zal, in overleg met de directie en de betrokkenen, bepalen welke acties er genomen moeten worden.

LET OP! Bij vermoeden van asbest eerst onderzoek instellen en personen informeren, dan pas doorwerken.